

ESITYS

16.10.2020

MTK johtokunnalle

Itä- ja Keski-Suomen ja Kaakkois-Suomen MTK-liittojen esitys kaivostoimintaan liittyen

Allekirjoittaneet MTK-liitot esittävät MTK-keskusliiton johtokunnalle, että se ottaa kantaa kaivostoimintaan ja sen vaikutuksiin MTK:n jäseniin maanomistajina, maaseudulla elinkeinotoiminnan harjoittajina ja maaseudulla asuvina.

Kaivostoiminnassa on tapahtunut selkeä muutos viime vuosina. Kaivosteollisuuden aktiivisuus on lisääntynyt erityisen voimakkaasti Järvi-Suomen vesistöisillä alueilla, joka vastaa liittojemme toiminta-aluetta.

Järvi-Suomessa on runsaasti sekä vakituista että vapaa-ajan asutusta ja luontoon perustuvaa luonnonvara-alan yritystoimintaa (maa- ja metsätalous, matkailu, luonnontuotteet yms.). Lisäksi maakuntien ja kuntien viralliset strategiat korostavat puhtaan ympäristön ja luonnon ympärille perustuvaa elinvoimaa. Esimerkiksi Etelä-Savossa maakunnan strategiset kärjet ovat metsä, vesi ja ruoka, joille kaivostoiminta voidaan nähdä enemmän uhkana kuin mahdollisuutena.

Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon tämänhetkiset matkailustrategiat asettavat tavoitteeksi Saimaan alueen nostamisen Suomen kolmen merkittävimmän matkailualueen joukkoon Helsingin ja Lapin rinnalle. Lake Saimaa ry on maakunnan liittojen ja maakuntien kaupunkien kannustamana aloittanut uuden, yhteisen matkailustrategian valmistelun vahvistamaan edelleen tätä tavoitetta.

VisitKarelia on Pohjois-Karjalan matkailun destinaatio-organisaatio (DMO), joka kehittää ja markkinoi aluetta sekä saa aikaan merkittävää kasvua ja kauppaa alueen yrityksille. Kaikki yhtiön toiminta ja Pohjois-Karjalan markkinointi matkakohteena toteutetaan VisitKarelia-nimellä. VisitKarelian visiona on, että vuoteen 2030 mennessä Pohjois-Karjala on miljoonan yöpymisvuorokauden kestävästi kehittyvä ja digitaalisesti saavutettavissa oleva Lakeland -matkakohde.

Keski-Suomen maakuntaohjelman strategiset kärjet ovat biotalous, digitalous, osaamistalous, hyvinvointitalous ja matkailu. Näissä maakunta odottaa syntyvän merkittävän osan kasvustaan. Keski-Suomessa on meneillään matkailustrategian laatiminen vuosille 2021-2025 ja yhtenä keskeisenä teemana siinä on täyttää kestävä matkailun Sustainable Travel Finland -merkin kriteerit.

Pohjois-Savon maakuntasuunnitelmassa on tunnistettu kuusi kehittämisen kärkeä. Nämä yritystoiminnan ja kehittämisresurssien kohdentamisalat ovat: kone- ja energiateknologia, puunjalostus, elintarvikkeet, hyvinvointiteknologia, matkailu sekä läpileikkaavina aloina vesi ja biojalostus. Pohjois-Savossa nähdään, että luonto, luontoon liittyvät tuotteet, tuoteaihiot, tuotepaketit ja elämykset ovat kasvun mahdollistajina. Luonto ja luontomatkailutuotteet ovat kärki, joka luo suuria mahdollisuuksia elinkeinoelämän kehittämiseksi.

Kymenlaakson maakuntaohjelmassa panostetaan asuinympäristön laatuun, puhtauteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Kymenlaakson maakuntakaavan ja maakunnallisen kehittämistyön tavoite on edistää luonnon virkistyskäyttöä sekä luonto- ja kulttuurimatkailua. Maakuntakaavoituksessa luodaan alueidenkäytölliset edellytykset seudullisten virkistysalueiden muodostamiselle sekä ylimaakunnallisesti merkittävien reitistöjen ja verkostojen muodostamiselle.

Kaivostoiminnan vaikutukset eivät rajoitu vain kaivoksen avaamiseen

Kaivosteollisuuden ja viranomaisten, kuten Tukesin taholta viestitään, että malmien etsintä harvoin johtaa kaivoksen avaamiseen ja, että prosessi vie vuosia, jopa vuosikymmeniä. Nämä perustelut eivät poista maanomistajiin kohdistuvaa painetta, vaan päinvastoin lisäävät sitä. Jopa 1 000 neliökilometrin suuruiset tutkimusalueet pitävät lukuisia maanomistajia ja yrittäjiä epävarmuuden tilassa ja, mitä kauemmin pelkkä mahdollisuus kaivoksen avaamiseen on olemassa sitä suurempaa joukkoa se koskettaa ja sitä pidempään epävarmuus jatkuu.

MTK:n on otettava nämä näkökulmat huomioon sen muodostaessa kantaa sekä kaivostoimintaan yleensä että lausunnolle tulossa olevaan kaivoslakiin. Kaivoslain uudistuksessa on välttämätöntä parantaa maanomistajien ja vesialueiden omistajien asemaa suhteessa omistamaansa maahan ja vesialueisiin sekä elinkeinotoiminnan harjoittamisen edellytyksiin. Kaivostoiminta ei enää jatkossa voi olla toimiala, jolle jo olemassa olevat muut elinkeinot ovat alisteisia.

MTK-Etelä-Savo ry

JOUNI PAUNONEN
puheenjohtaja

VESA KALLIO
toiminnanjohtaja

MTK-Kaakkois-Suomi ry

MATTI SEITSONEN
puheenjohtaja

TUULA DAHLMAN
toiminnanjohtaja

MTK-Keski-Suomi ry

TERO LAHTI
puheenjohtaja

ELINA NUMMELA
toiminnanjohtaja

MTK-Pohjois-Karjala ry

JOUNI MÄKISALO
puheenjohtaja

VILHO PASANEN
toiminnanjohtaja

MTK-Pohjois-Savo ry

JUHA PARTANEN
puheenjohtaja

JARI KAUKANEN
toiminnanjohtaja